

Földtulajdon, földhasználat

Népfronttanácskozás a földtörvény végrehajtásáról

A földtörvény végrehajtása — mint ismeretes — döntő szakaszába lépett 1969-ben. Tekintve, hogy fel-nőtt lakosságunk felét közvetlenül is érinti, áttelesen pedig egész társadalmunk egyik fontos kérdése, a megoldás nem lehet csupán hivatali szervek feladata.

Ezért tüzte napirendre a Hazafias Népfront Csongrád megyei bizottsága szerdán délelőtt tartott elnökségi ülésén dr. Gál Gyulának, a megyei földhivatal vezetőjének előterjesztése alapján a földtörvény végrehajtásának megyei tapasztalatait.

Az előterjesztés megállapítja, hogy a termelőszövetkezetek használatában levő földekből fokozatosan egyre több került kívülálló személyek tulajdonába. Az új földtörvény megalkotásának elsődleges célja a földtulajdon és a földhasználat egységének megteremtése volt a termelőszövetkezeti földtulajdon létrehozása révén.

A földügyi problémák egy részének rendezését hátráltatták eddig a folyamatban levő hagyatéki ügyek. Miniszteri utasítás szerint fél éven belül a bíróságoknak ezeket az ügyeket le kell zárniuk.

A törvény hatását vizsgálva hangsúlyozták, hogy termelőszövetkezeteink vezetői örömmel fogadták és

egyértelműen vele a tagok többsége is. Észrevételek ugyan merültek fel; volt, aki attól tartott, hogy a kívülálló ingatlanának megváltását a tagok földtulajdonának elvonása követi majd. Ezeknek az aggodalmaknak semmi alapja nincs. A tagok részéről a felajánlás csak lehetőség és azt nem szorgalmazhatja senki.

Érzékenyen érinti a törvény azokat az idős, vagy rokkant embereket, akik a háztáji kiesésével nehéz anyagi körülmények közé kerülhetnek. Pedig ezek az emberek azzal segítették a mezőgazdaság szocialista átszervezését, hogy valamennyi földjüket termelőszövetkezeti használatba adták. Rajtuk segít a 45/1968. kormányrendelet azzal, hogy életük végéig földhasználati joggal ruházta fel őket. Előfeltétel, hogy írásban kérje az, aki a jogszabályban meghatározott feltételek szerint jogosult a földhasználatra.

A hozzászólások többsége ezzel a kérdéssel foglalkozott részletesen, hangoztatva, hogy a törvény segítség a falusi embereknek.

Szinte kivétel nélkül beszélték a hozzászólók a Hazafias Népfront bizottságainak felvilágosító tevékenységéről, s kiemelték a törvény humanitását.

Tartalmi és módszertani tanulságok

Befejeződött a főiskola történettudományi ülészaka

A Tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója alkalmából háromnapos történettudományi ülészakot rendeztek a Szegei Tanárképző Főiskolán — mint jelentettük. — A hétfőn délelőtt kezdődött és a tegnapi, szerdán délután véget ért tanácskozás részvevői — első témakörként — a Tanácsköztársaság nemzeti-nemzetiségi politikáját tárgyalták meg.

E kérdéscsoport első előadója, Polányi Imre, a Szegei Tanárképző Főiskola tanszékvezető docense „A nemzet fogalmának kérdéseihez” című referátumában az eddig használatos nemzetfogalom finomításának gondolatát vetette fel, hangsúlyozva, hogy semmiképp sem hagyhatók figyelmen kívül a korábban nem eléggé értékeltek nemzeti sajátosságok. Éppígy nagyobb szerepet kell adni a hagyományoknak is, hiszen azok letagadhatatlanul befolyásolják a nemzetek alakulását.

A történettudományi ülészak külföldi előadói a Tanácsköztársaság és a nemzetiségi tömegek kapcsolatát elemezték. Ez a kérdés igen fontos a legújabb kor történetírásában, hiszen még vitatott a proletárállam és a kisebb népcsoportok viszonya. A tanácskozás részvevői örömmel tapasztalták, hogy mind az ungvári, mind a

nyitrai, mind pedig a tirnói történészek azonos álláspontot ítélték: felszólalásaikban valamennyien a társadalmi haladás szemszögéből ítélték meg a történeteket. A vendégek referátumai azonban arra is felhívták a figyelmet, hogy a sok oldalról megközelített kérdés igen bonyolult, hiszen — mint kutatásuk bizonyítja — nemcsak a Magyar Tanácsköztársaság és a nemzetiségek viszonyát tekintve vetődik fel a „két tendencia” kérdése, de maguk a nemzetiségi területek is színterei voltak az ellentétes hatásoknak. Azokon a helyeken is tapasztalható volt a kisebb népcsoportokkal az együttműködés, illetve a tőlük való elzárkózás történelmi dilemmája.

Az ülészak második napján többek között a helytörténeti kutatásokról esett szó. A hozzászólók megállapították, hogy a tudományos diákkörök igen jó bázisai a kutatási ágban, amely bőven ad majd témát a Tanácsköztársaság történelmi napjainak foglalkozók számára. Elhangzott azonban egy olyan vélemény is, hogy a benyújtott dolgozatok még nem tükrözik eléggé a főiskolán folyó — igen alapos — előkészítő munkát. A jövőben ezért mind a szakdolgozatok íróinak, mind a tudományos diákkörök tagjainak még nagyobb segítséget kell adni.

A második tanácskozási nap egyéb — újdonságok számító — megállapításokra is lehetőséget adott. A külföldi felszólalók előadásából kiderült például, hogy az utóbbi időben nagy lendületet kapott a szlovák helytörténeti kutatás, amely bizonyára hamarosan kellő adattal szolgál majd az északi szomszéd nép történetének megírásához.

Módszertani tanulságokban sem volt szegény a háromnapos ülészak. A Potsdamból érkezett német vendégek elmondották, hogy milyen kimagasló eredményeket értek el a kisebb diákcsoportokkal való foglalkozásban: ez a képzési mód megnöveli a hallgatók aktivitását, s így az ismeretanyagok elsajátításához is hatványozott segítséget ad.

Szendrei János, a főiskola igazgatója elmondta, hogy a sikerrel véget ért tanácskozás után sem szakadnak meg a külföldi kapcsolatok. A legszorosabb barátság — amely az Ungvári Allami Egyetemmel szövődött — közös kutatói munkával épül tovább. A megbeszélések értelmében egymáshoz kapcsolódó témákat dolgoznak fel

Magyar—szovjet vízum-megállapodás

A Szovjetunió és Magyarország állampolgárainak kölcsönös utazásaival kapcsolatos kérdésekről tárgyalta Budapestben az a szovjet delegáció, amely N. I. Moljakovval, a Szovjetunió Külügyminisztériuma konzuli főosztályának vezetőjével az élen február 24. és március 5. között tartózkodott hazánkban. A baráti légkörben lezajlott tárgyalások eredményeként a szovjet delegáció vezetője és Sztankovics Imre, a Külügyminisztérium konzuli főosztályának vezetője egyezményt írt alá a Szovjetunió és a Magyar Népköztársaság állampolgárainak hivatalos és magánjellegű, kölcsönösen vízummentes utazásáról.

A. L.

Magyar expedíció a Tömjénút vidékén

A magyar ajánlatot fogadta el a FAO, az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete, amely az ENSZ fejlesztési programja alapján a Jemeni Arab Köztársaságnak nyújt segítséget a sivatagos Wadi Zabid terület vizsgálati és mezőgazdasági lehetőségeinek szak-szerű feltárásához és a fejlesztési terv elkészítéséhez.

A napokban érkezett a FAO-megbízása mintegy 500 000 dollár értékű munkát jelentő feladatra. Ez az első alkalom, hogy valamely ENSZ szervezettől magyar vállalkozás ilyen jelentős megbízást kapott. A magyar szakértői expedíció első része még e hónap végétén utrakel, hogy irányításával elkészítse, felépítse a sivatagi táborhelyet, mert hosszú tartózkodásra, két éves kutatásra kell berendezkedni, s e bázist

a legközelebbi várostól, Taizz-tól 250 kilométer választja el. Az expedíció a Vízügyi Tervező Vállalat szervezi, miután három tervezője már korábban is járt ezen a Jemeni területen és a FAO felkérésére kidolgozta a jelenlegi megbízást meg-alapozó feladattervet. A viz-kutatás legkorszerűbb geofizikai és hidrológiai vizsgálatait a Vízgazdálkodási Tudományos Kutató Intézet munkatársai végzik.

A kutatásra kijelölt terület az úgynevezett Tiahama-Alföld időszakos folyójának, a Wadi Zabidnek völgye. Ezen a területen vezet át a több ezer éves karavánút. S miután a tevékaravánoknak egykor leggyakoribb és különösen értékes áruja volt a tömjén, még ma is „Tömjénút vidékének” nevezik ezt a környéket.

„A brigádban emberibb”

Tizenegy órákor nem tartották meg az ötperces munkaszünetet. Állítólag nem érték rá, sietette őket a munka. Első hallásra nem szimpatikus az eljárás: a szünetet nem véletlenül rendelték el, arra szüksége van a munkásoknak. Felfrissülésért, a munka monotonitásának feloldása, s az ezekből következő sok-sok kihatás miatt is. De mint emberi állásfoglalás — elmaradtak néhány munkadarabbal — egészen más megítélést érdemel ez a kérdés öt perc.

A Szegei Ruhagyár hatos termében az A-műszak 34—51-es szalagja mellett pontosan és precízen dolgozik mindenki. Lele Jánosné brigádvezetőt a terem sarkába hívjuk, hogy néhány szót váltsonk nemrégiben alakult kollektívájáról. Amíg megérkezik, a versenyfelelős mondja, hogy sokáig vajúdtak, míg végre brigádot szerveztek Lele Jánosnéék, de most a legjobbak között is előkelő helyen állnak.

A brigádvezető indokol: — Azt mindenki látta, hogy azok az asszonyok, akik brigádban vannak, másképpen élnek és dolgoznak. Talán a közösségi szellem változik leghamarább, amelynek rengeteg kihatása van. Ha jobb a megértés, jobb a munka is, a több és jobb munka viszont nagyobb keresetet jelent...

A brigádnak egyetlen férfi tagja van, a művezető, aki nem fukarkodik az asszony-nép dicséretével. „Aktív teremtesek” — jellemzi őket tömören.

A brigád nyolc fővel tavaly november elsején alakult. Mivel az Októberi Forradalom fél évszázados évfordulójának ünnepére készültek a gyárban, a kollektíva úgy határozott, hogy a „Jubileum” nevet veszik fel. Azt is írták naplójuk fedőlapjára.

A munka, a vállalás pontjai egyszerűnek, mindnaposnak tűnnek. Bár az aszso-

nyok azt mondják, hiába egyforma az öltöny, amelyet varrnak, mégis újabb élményt, gondot, vagy éppen a begyakorlottság miatt bizonyos előnyt jelent ugyanannak a darabnak az elkészítése.

A brigád nyolc tagja nem egymás mellett ül a szalagnál, hanem a terem különböző pontjain.

— Ha mind egymás körül lenne, akkor még éppúgy akadozhat a munka. Éppen az a jó, hogy „beépültünk” a szalagba, minden területen, minden reszorton van egy-egy brigádtag — mondják.

— Érdekes vállalásunk van — említi Busa Istvánné —, mert elhatároztuk, hogy a brigádnak minden tagja újabb két reszortmunkát megtanul, hogy legalább három munkafolyamatot rendszeresen ismerjen.

Elmagyarázzák, hogy miért előnyös ez a ruhagyárban. Egy szalagnál igen sok munkafázist kell elvégezni: felbontották az egész műveletet részműveletekre. Az új brigád tagjai megtanulják ezeket a reszortokat, s ha mindenki háromfélét ismer, az 24 művelet kiváló ismeretét jelenti. Akkor van erre nagy szükség, ha hiányzik valaki a teremből, s helyettesíteni vagy besegíteni kell.

Leléné mondja, hogy ő gyakorlatilag minden munkafolyamatot ismer, vagyis univerzális varrónő a gyárban. Busa né 4—5 reszorton tud dolgozni. Egyébként mind a két asszony 12 éve dolgozik a gyárban és nagy-nagy szeretettel, elégedettséggel beszélnek munkahelyükről. A keresetük elfogadható, 1600—1800 forint körüli összeg havonta.

A munkával szorosan összefügg minden felajánlásuk, vállalásuk. Leléné így fogalmaz: „Jó összhangban levő kollektívát akarunk teremteni, mert egészen más így, emberibb a gyári élet”.

Valamikor sok vita volt a szalag körüli dolgozók kö-

zött: „Ha mi nyolcan-tizen összetartunk, talán elindítunk valami egészségesebb morális folyamatot” — vallották.

Egyszerű példái is akadnak már ennek az új szellemnek. Szűcs Ferencné megbetegedett, a brigád tagjai közül akadt látogatója. „Nem nyugunk el társunk mellett, ha látjuk, hogy le van törve.” Az egyik kislány új helyre költözött a napokban, ketten is ott voltak, hogy segítsenek neki. Busa né dorozsmalagos, a szalag egyik munkásnője nemrégiben szült, aki szintén dorozsmalagos, aki szintén dorozsmalagos.

— Régebben nem vergődünk ilyen „egyéni” dolgokkal — hallom a summázást, a „brigádelőtti” időszakról.

De az az időszak elmúlt, tavaly novemberben új kezdődött a hatos terem A-műszakjának 34—51-es szalagja mellett.

Gazdag István

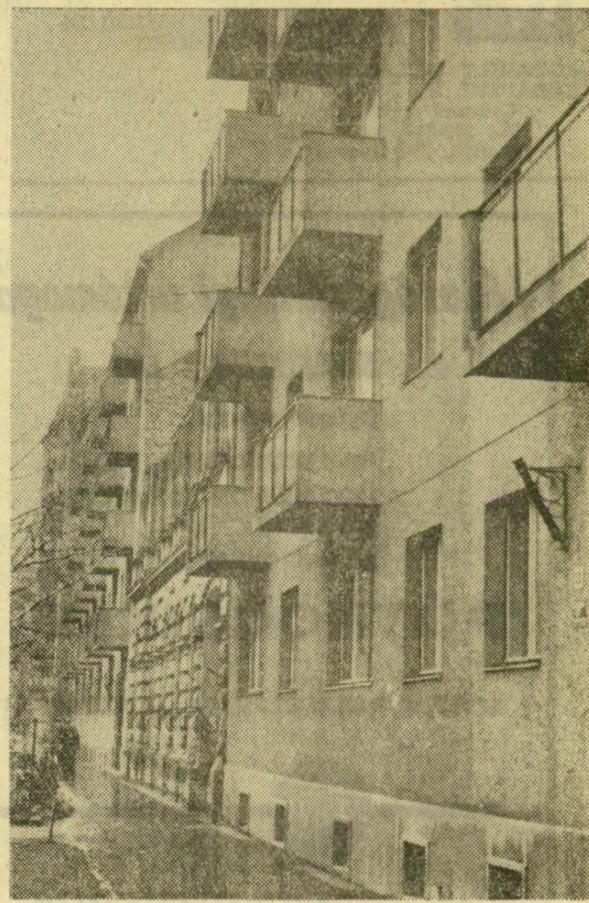
A cetlin vagy a fejben?

Úgy tűnik, hogy a panaszt és a dicséretet magukba foglaló könyvecskék nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, sem az üzletben kiakasztott táblácskák, amelyekre rápíngálták, hogy a kedves fogyasztó, vásárló adott esetben mit, hová reklamálhat. Az ezzel kapcsolatos idejétmúltságot abból gyanítom, hogy mostanában szóbeszéddé vált: nem kellene-rányomatni a fizetőblokk hátlapjára azokat a tudnivalókat, amelyek egyben a vásárló jogai is? Ebből a felfétevéből sejteni lehet az egyszerűsítésre törekvő reklamációival ne tévlegyjen semki Ponciustól Pilátusig, ne járjon Canossát, hanem találjon oda...

Hova is? Ejnye, de nehéz kimondani, pedig olyan egyszerű — az üzletvezetőhöz, aki vállalatát, üzletét minden tekintetben a vásárló, a fogyasztó érdekében képviseli. Ez alapvető tény. Ha csak a cetlire nyomott tudnivalók vezethetnek hozzá, akkor megint össze-bonyolítjuk a „dolgát”, s a vásárló és a fogyasztó továbbra is abban a hiedelemben van, hogy az állami vállalat és üzlet egyenlő az állammal. Mostanában pedig éppen azt tanulta meg, hogy ez nem így van. Nem bizony. A szerepeket nem szabad össze-cserélni, össze-cseréltetni.

L. F.

Épült: 1957—1969

Arany János utca 11.

(29.) Még ennek a csendes és kedves belvárosi melékutának a képe is változott az utóbbi években. Fényképfelvételünk előterében a 11. számú bérház látható — Bartha Piroska terve — azután egy „lefejezett” ház, majd a 15. szám, amely szintén új épület. A tető nélküli ház, úgy látszik nem véletlenül viseli a 13. számot: sehogy sem haladnak vele. Födémcsereit, emelétráépítést terveztek ide, de márhónapok óta szinte azt a lát-szatot kelti, hogy „kiegített a második világháborúban”, s mi meghagytuk mementóknak!

CSÜTÖRTÖK, 1969. MÁRCIUS 6.

DÉLMAGYARORSZAG 5